

การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อ
มัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

CURRICULUM ADMINISTRATION FOR PROMOTING THE
INSTRUCTION ON GROSS MOTOR SKILLS FOR
CHILDREN WITH DISABILITIES AT NAKHON SI THAMMARAT
PROVINCIAL SPECIAL EDUCATION CENTER

¹ไพฑูรย์ ศรีเชย, ²พระปลัดโฆสิต โฆสิตโต

³มะลิวัลย์ โยธารักษ์ และ ⁴เขมจิรา กุลขำ

¹Paitun Srichoey, ²PraPaladkosit Kosito

³Maliwan Yotarak and ⁴Khemjira Kulkham

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

¹Samui.sabuy@gmail.com

Received September 10,2021; Revised November 2, 2021; Accepted December 1,2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาร่างการบริหารหลักสูตรส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อการนำเสนอการบริหารหลักสูตรส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีรูปแบบการวิจัย 3 ขั้นตอน 1) การศึกษาสภาพการบริหาร 10 คน

¹ นิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

² อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

³ อาจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

⁴ อาจารย์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้ชำนาญการด้านการศึกษาพิเศษ ครูนักสหวิชาชีพ ครูผู้สอน 2) การร่างบริหารหลักสูตร 3 คน มี ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่จบวิชาเอกการศึกษาพิเศษ 3) การนำเสนอการบริหารหลักสูตร 8 คนประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ชำนาญการด้านการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ประธานคณะคณะกรรมการสถานศึกษา โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษา การบริหารหลักสูตร 7 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ด้านการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรศูนย์การศึกษาพิเศษดำเนินการพัฒนากลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาไม่ครอบคลุมกระบวนการพัฒนา 2) ผลการร่างการบริหารหลักสูตรส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ การบริหารหลักสูตรดังกล่าวประกอบด้วย ชื่อเรื่อง หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินการ การติดตาม และการประเมินผล 3) ผลการนำเสนอการบริหารหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีประโยชน์ทั้งมียังมีองค์ประกอบครบถ้วน

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตร, ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่, ศูนย์การศึกษาพิเศษ

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the conditions of curriculum administration of the instruction on gross motor skills for children with disabilities at Nakhon Si Thammarat Provincial Special Education Center; 2) to investigate the draft of curriculum administration for promotion of the instruction on gross motor skills for children with disabilities at Nakhon Si Thammarat Provincial Special Education Center; and 3) to present curriculum administration for promotion of the instruction on gross motor skills for children with disabilities at Nakhon Si Thammarat Provincial Special Education Center. The research model included 3 steps: 1) the study on the conditions of administration from 10 key informants consisting of an administrator, a special education teacher, multidisciplinary teachers and teachers; 2) the draft of the curriculum administration from 3 key informants consisting of an administrator and teachers graduated in special education major; 3) the presentation of curriculum administration from 8 key informants consisting of an administrator, special education specialists, a class teacher, an educational supervisor who was responsible for special education, a

chairman of the School Education Committee. The research was conducted by studying related documents and researches, interviewing, and group discussing. The instruments used included interview forms and issues for focus group discussion. The results of this research were as follows: 1) The conditions of the curriculum administration on the gross motor skills for children with disabilities consisted of 7 aspects: the preparation of the school; the preparation of the curriculum; the plan for the implementation of the curriculum; the administration of the curriculum; the supervision, the control, follow-up and evaluation; and the conclusion of the implementation. The improvement of curriculum development of the Special Education Center in the Gross Motor Skills for children with disabilities did not cover the development process; 2) The results of the draft of the curriculum administration to promote the instruction on the Gross Motor Skills consisted of: title, principles and rationale, objectives, guidelines for implementation, monitoring, and evaluation; 3) The result of the presentation of the curriculum administration showed that it was suitable, possible and beneficial and it also included complete components.

Keywords: Curriculum Administration, Gross Motor Skills, Special Education Center

บทนำ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ 2550 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2556 ว่าด้วยการให้บริการของรัฐแก่คนพิการ ในด้านการศึกษา มีใจความสำคัญว่า 1) ด้านการบริการให้ ผู้พิการได้เรียนตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการโดยเน้นให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 2) ด้านโอกาสทางการศึกษา ให้ผู้พิการมีโอกาสได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเด็กปกติและให้คนพิการหญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา 3) ด้านการจัดการศึกษาต้องจัดให้คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียนโดยขยายการบริการทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนเน้นการร่วมและการจัดให้สอดคล้องกับประเภทและระดับของความพิการ 4) ด้านการรับผู้เรียนปรับ กฎระเบียบให้เอื้อต่อการรับเด็กพิการทุกคน 5) ด้านหลักสูตร ต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับประเภทและระดับของผู้พิการ 6) ด้านบริหารการศึกษาให้มีคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการเป็นหน่วยประสานงานกลาง และกำกับการบริหารโดยประสานกับกรมและจังหวัด และระดมความร่วมมือจากสถานศึกษาและสถานพยาบาลมาร่วมกันจัด 7) ด้านทรัพยากร ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและวิชาการแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อคนพิการและให้ภาคเอกชน ชุมชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีคุณภาพ ทั้งถึงและมีประสิทธิภาพ 8) ด้านบุคลากร ให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงการผลิตครูการศึกษาพิเศษให้พอเพียงและมีคุณภาพ และให้มี

รายวิชาการศึกษาพิเศษในหลักสูตร การฝึกหัดครู นอกจากนี้พัฒนาครูประจำการให้มีเทคนิคการสอนที่ทันสมัย

จากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ดังกล่าวนั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธงชัย ช่อพฤกษา ว่าด้วยกระบวนการหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นเสมือนแม่บทที่มีความสำคัญมากต่อ การจัดการศึกษาทุกระบบและทุกระบบการศึกษา ทั้งระดับชาติ และระดับสถานศึกษาการจัดการศึกษาทุกระบบ จะต้องมีการกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนทำไม เรียนอะไร เรียนอย่างไร จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนบรรลุตามข้อกำหนด หรือไม่ นักการศึกษาเรียกข้อกำหนดดังกล่าวว่า หลักสูตรการจัดการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาจะไม่สัมฤทธิ์ผล หากไม่มีหลักสูตรเป็นโครงสร้างและเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา การที่จะพัฒนาคนให้เป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมจำเป็นจะต้องกำหนดแนวทางไว้ในหลักสูตร เพื่อจะได้พัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลตามที่สังคมต้องการ ดังนั้นใน แต่ละครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจะต้องมีหลักสูตรเป็นพื้นฐานหลักและเป็นแกนสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้อง ทำความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการดำเนินการวางแผน กำกับ จัดระบบการเรียนการสอนด้วย วิธีการต่างๆ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่ง ผู้บริหารนอกจากจะมีหน้าที่ในการบริหารด้านวิชาการแล้วยังต้องเป็นผู้สนับสนุนหรือให้บริการงานการนำหลักสูตรไปใช้

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง ระบบเศรษฐกิจที่แข่งขันเสรี และไร้พรมแดน เป็นความท้าทายที่ประเทศต้องเผชิญ โดยการพัฒนาการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเสริมสร้าง ศักยภาพประชากรรองรับการเปลี่ยนผ่านประเทศ สู่สังคมแห่งความมั่นคง-มั่งคั่งและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานที่คนพิการต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถนะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) ให้สามารถดำรงตนได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้ความเป็นมนุษย์

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ศึกษาสภาพ แนวทางการบริหาร เพื่อนำเสนอผลการศึกษาในครั้งนี้แก่ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช และครูวิชาการ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และนำผลการวิจัยที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร) 5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 7) ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพเหมาะสมกับเทคโนโลยี เศรษฐกิจและ สังคม การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะและประสบการณ์ต่างๆตามศักยภาพและผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้รับไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาร่างการบริหารหลักสูตรส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อการนำเสนอการบริหารหลักสูตรส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และกิจกรรมการบริหารหลักสูตรนำเสนอหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 2 คน ผู้ชำนาญการด้านการศึกษาพิเศษ 2 คน นักสาขาชีพ 2 คน ครูผู้สอน 4 คน 2) ขั้นตอนการร่างการบริหารหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อ

มัตใหญ่สำหรับ เด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอนที่จบวิชาเอกการศึกษาพิเศษ 2 คน 3) ขั้นตอนการนำเสนอการบริหารหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ได้แก่ ผู้ร่วมประชุมกลุ่มสนทนา 8 คน ซึ่งได้มาจาก ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมี ผู้บริหาร 2 คน ผู้อำนวยการด้านการศึกษาพิเศษ 2 คน ครูผู้สอน 2 คน ศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และแบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม(Focus Group)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดย (1) การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา (2) การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยตรงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1) ขั้นตอนร่างการบริหารหลักสูตรโดยขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่อง การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ขั้นตอนการนำเสนอการบริหารหลักสูตรจัดประชุมกลุ่ม เสนอการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง“การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช”สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการศึกษาการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำเสนอการบริหารหลักสูตรไว้ 7 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการสรุปผลการดำเนินการ การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร จากการศึกษาพบรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

(1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาได้เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่พัฒนาบุคลากร ด้านงบประมาณและผู้เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักสหวิชาชีพ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันเตรียมความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการพัฒนากลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่

(2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาไม่มีหลักสูตรแกนกลาง แต่มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดทำแผน IEP เฉพาะรายบุคคลตามความพิการ ซึ่งจะต้องเน้นกลุ่มทักษะความพิการ ด้านกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่

(3) การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่าสถานศึกษา มีการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยมีการดำเนินการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ประเมินผลตามสภาพจริง ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยชั้นเรียน และครูมีการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนแก่ผู้ปกครองทุกภาคเรียน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องวางแผนดำเนินการใช้แผนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่

(4) การดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่าสถานศึกษา ได้ชี้แจงกับครูเกี่ยวกับหลักสูตร และการพัฒนาทักษะต่างๆให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการตามความพิการ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาทักษะนักเรียน สถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมเน้นทักษะกล้ามเนื้อใหญ่

(5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลหลักสูตร มีการวางแผนอย่างเป็นระบบมีปฏิทินการดำเนินการมีเครื่องมือประเมินผลและนิเทศ ติดตามผล ได้มีการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมของครูอย่างทั่วถึง

(6) การสรุปผลการดำเนินการหลักสูตร สถานศึกษามีการประเมิน สรุปผล และการรายงานผลมีการเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง

(7) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพการฝึกของนักเรียน โดยเฉพาะหลักสูตรเกี่ยวกับกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่

2) การศึกษาร่างการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอน กลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช มีองค์ประกอบดังนี้

(1) ชื่อ การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอนกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช

(2) หลักการและเหตุผล

(3) วัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อเป็นเครื่องมือการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้การสอนกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช 3. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การบริหารหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้การสอนกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

(4) แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอนกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่

(5) การติดตามและประเมินผลดำเนินการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอนกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

3) สรุปผลการนำเสนอการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอนกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ศูนย์การศึกษาพิเศษจัดทำโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สร้างความเข้าใจให้กับครูได้ตระหนักในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กพิการทางการศึกษาที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพที่มีปัญหาข้อจำกัดในด้านการเคลื่อนไหวในท่านอน การคืบ การคลาน การนั่ง การยืน การเดิน การวิ่ง

การกระโดดและการรับส่งบอล โดยให้ผู้เรียนเกิดทักษะและประสบการณ์ต่างๆ เต็มศักยภาพตามศักยภาพ และให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้รับไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ด้าน 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) 5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน 7) ด้านการปรับปรุงพัฒนา

ผลการศึกษาพบว่า การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อขนาดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษา จะเน้นการบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และประเมินผลตามสภาพจริง ส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะกล้ามเนื้อขนาดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาส่งผลให้ครูเข้าใจร่วมกันเรื่องหลักสูตรตามแนวการดำเนินการของศูนย์การศึกษาพิเศษที่ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา อบรมศึกษาดูงานเพื่อนำความรู้ในการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและสถานที่ต่างๆ โดยมีการนิเทศติดตามประเมินผลพัฒนาการผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนเพ็ญพร ชัยภักดี และธัญรัตน์ ภูซังค์ชัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครดูแลผู้พิการ โดยการมีส่วนร่วม ระยะที่ 1 ระยะพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง ศักยภาพ 4 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร เสริมสร้างศักยภาพอาสาสมัครดูแลผู้พิการ พบว่า บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความต้องการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างศักยภาพอาสาสมัครดูแลผู้พิการ 2) การสร้างหลักสูตรประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้การประเมินผล 3) ทดลองใช้หลักสูตรฯ นำหลักสูตรไปทดลองใช้วิทยากร ให้ความรู้จากศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดชัยภูมิอบรมรวม 14 ชั่วโมง 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฯ พบว่า ผู้ดูแลผู้พิการมีความรู้ ทักษะปฏิบัติระดับดี มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรฯ ลดเวลาอบรมเพิ่มเวลาเยี่ยมบ้านผู้พิการสถานที่จัดอบรม

2. การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมี

องค์ประกอบ 7 ด้าน 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) 5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน 7) ด้านการปรับปรุงพัฒนา

ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษา ครูและผู้รับผิดชอบมีการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรหรือวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งมีการดำเนินการ คือ การบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย การประเมินผลตามสภาพจริง การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการวางแผนให้ครูทุกคนสามารถแนะแนวผู้เรียนได้ทั้งด้านการศึกษาและปัญหาอื่นๆ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในและนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานเกศรินทร์ วงศ์ร้อย แนวทางการบริหารหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความพิการซ้อนโรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่ พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความพิการซ้อนโรงเรียน ศรีสังวาลย์เชียงใหม่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติและเป็นจริงระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติและเป็นจริงระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ และมีการปฏิบัติและเป็นจริงระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความพิการซ้อน โรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่ โดยภาพรวมมีปัญหาระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ และมีปัญหาระดับน้อย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา แนวทางการบริหารหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความพิการซ้อน โรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่ ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำหลักสูตรสำหรับนักเรียนพิการซ้อนไปสู่การปฏิบัติ การประชุม สัมมนา การศึกษาดูงานและควรมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสำหรับนักเรียนพิการซ้อนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ

3. เสนอการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ด้าน 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร 5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน 7) ด้านการปรับปรุงพัฒนา

ผลการศึกษาพบว่า การใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่สำหรับเด็กพิการทางการศึกษา โดยการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เหมาะสมกับหลักสูตร และมีการจัดทำแผนการเรียนรู้โดย วิเคราะห์จากการประเมินความสามารถของผู้เรียนร่วมกับผู้ปกครอง และมีข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากครูผู้สอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนางสาวดนยา อินจำปา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสำหรับผู้ดูแลเด็ก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่มีคุณภาพในระดับดีมาก มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้จริง ผลการติดตามประเมินผลการนำความรู้เรื่องการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของผู้ดูแลเด็กไปใช้ปฏิบัติหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว 2 สัปดาห์พบว่าผู้ดูแลเด็กมีความรู้ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเพิ่มมากขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มทักษะกล้ำเนื้อมัดใหญ่ สำหรับเด็กพิการทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 7 ด้าน 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล หลักสูตร 6) การสรุปผลการดำเนินการหลักสูตร 7) การปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตร

นอกจากนั้นจัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจเนื้อหาและวิธีการให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง จัดให้มีการเผยแพร่ความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตรกับบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำหลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาคนพิการ พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์ .
- เกศรินทร์ วงศ์ร้อย.(2561) “แนวทางการบริหารหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความพิการซ้อน โรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่”. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี และธัญรัตน์ ภูงศ์ชัย, (2562), “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครดูแลผู้พิการโดยการมีส่วนร่วม”, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2562, 291-305.

ตนยา อินจำปา. (2561). “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสำหรับผู้ดูแลเด็ก ศูนย์การศึกษาพิเศษ”. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

ธงชัย ช่อพฤษภา. (2558). การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

